

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Interprovinciaal Overleg

POSITION PAPER

VNG en IPO - Olympisch Plan 2028

Het Olympisch Plan 2028 (OP28) maakt Nederland beter. Bijvoorbeeld op sociaal-maatschappelijk, sportief, economisch of ruimtelijk gebied. Gemeenten en provincies staan achter deze kwaliteitsimpuls van OP28. Wij, het IPO en de VNG, hebben onze handtekening onder het plan gezet. Nu al merkt Nederland dat de Olympische Spelen in eigen land een inspirerend perspectief is.

Welke kansen brengt de Olympische droom met zich mee? Welke strategieën zijn te benoemen om HEEL Nederland op Olympisch niveau te brengen? Wat is hierbij de rol van provincies en gemeenten? Hoe kunnen we op het beleid van partners binnen de alliantie Olympisch Vuur anticiperen? Welke beleidsontwikkeling op lokaal, regionaal, provinciaal en nationaal niveau is nodig om van Nederland in 2016 een sportland te maken en daardoor een bid te kunnen doen op de Olympische Spelen in 2028?

Dit Position Paper geeft aan wat de positie van provincies en gemeenten is, binnen het Olympisch Plan 2028. Het leidt tot de bijdrage die wij aan het Olympisch Plan leveren.

Inhoud

Aanleiding	3
Visie	4
Gemeenten	5
Provincies	6
Rollen	7
Afspraken	8
Governance	10
Bijlage: Olympisch Plan 2028	12

Leeswijzer

We hebben ons in dit Position Paper beperkt tot de positiebepaling van het IPO en de VNG in het Olympisch Plan. Daarbij gaan we ervan uit dat de lezer het Olympisch Plan kent. We hebben een samenvatting van het plan, met speciale aandacht voor de belangrijke punten voor dit Position Paper, als bijlage toegevoegd.

Aanleiding

Héél Nederland naar Olympisch niveau, dat is het uitgangspunt van het Olympisch Plan 2028. Dat betekent dat we kiezen voor een vitale en sociaal economisch veerkrachtige maatschappij, waarin iedereen de kans heeft op een optimale ontwikkeling, waarin ambitie gewaardeerd wordt en waar het prettig wonen en leven is.

In de eerste plaats gaat het erom tot aan 2016 van heel Nederland een sportland te maken. Een land waarin het grootste deel van de Nederlanders aan sport doet, sportwedstrijden en -evenementen bezoekt of (als vrijwilliger) bijdraagt aan de organisatie van sportactiviteiten. Gemeenten en provincies spelen hierbij een essentiële rol. Deze ambitie vraagt bijvoorbeeld om voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties, een volle evenementenkalender en ontwikkelingen op ruimtelijk, infrastructureel en economisch gebied.

Het IPO en de VNG hebben op 8 juli 2009 het charter ondertekend waarmee wij ons verbinden aan het Olympisch Plan. Het Olympisch Plan wil met sport in de volle breedte heel Nederland naar Olympisch niveau brengen. Er zijn 8 ambities benoemd, namelijk de topsport- en de breedsportambities, de sociaal-maatschappelijke- en welzijnsambitie, de economische-, ruimtelijke-, evenementen- en media-aandacht ambitie. We nemen, namens gemeenten en provincies, de verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan de realisatie van het Olympisch Plan. Samen met de andere alliantiepartners, nemen we zitting in de Council. De start, het aanwakkeren van de ambities, is gebeurd door Olympisch Vuur; het programmabureau. Nu moeten wij ervoor zorgen dat de vlam stevig blijft branden.

Dit Position Paper vormt de basis voor de bijdrage die provincies en gemeenten willen leveren aan het Olympisch Plan. Het laat de kansen zien en geeft richting aan onze taken en verantwoordelijkheden. Vanwege verschillen tussen ligging, grootte en cultuur, zullen gemeenten en provincies ook verschillende rollen spelen. Omdat onze activiteiten wel nauw op elkaar aansluiten en elkaar kunnen aanvullen, hebben we besloten gezamenlijk een positie te bepalen. Deze inzet wordt, na vaststelling van de positie, in de tweede helft van 2010 voor 2 jaar omschreven en vervolgens elke 2 jaar geactualiseerd.

Het Olympisch Plan 2028 is voor alle gemeenten en provincies een uitdaging. Maar zeker één waarvoor het loont er de schouders onder te zetten. Het is meer dan een Olympische droom: we kunnen hem waarmaken. Nederland, in al zijn facetten, op Olympisch niveau, daar gaan we voor. En wie weet, liggen er dan ook nog de Olympische Spelen in 2028 in het verschiet.

Visie

Om heel Nederland op Olympisch niveau te brengen, heeft het Rijk vijf ambities geformuleerd: Talentvol Nederland, Meedoen in Nederland, Vitaal Nederland, De kaart van Nederland en Nederland in beeld (zie ook de bijlage). Wij sluiten ons hierbij aan; het zijn de vijf ambities waarbinnen gemeenten en provincies een zeer sterke rol kunnen spelen. De invulling van de ambities en activiteiten zijn per gebied verschillend. Zowel gemeenten als provincies hebben eigen prioriteiten en zullen daar inzetten waar de kansen het grootst zijn of de urgentie het hoogst. Het is goed mogelijk dat binnen de ene ambitie (bijvoorbeeld topsport) een partij de spelbepalende speler is, terwijl dezelfde speler in een andere ambitie een dienende rol heeft.

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- Provincies en (regionale clusters van) gemeenten zijn een praktisch schaalniveau in de uitvoering van het OP28;
- Gemeenten en provincies zijn essentieel bij de ambitie om héél Nederland op Olympisch niveau te brengen. Ook de inzet van organisaties zoals VSG zijn hierbij onontbeerlijk;
- Gemeenten en provincies vullen het OP28 breed en naar eigen mogelijkheden in; de hele provincie/ gemeente op Olympisch niveau. Daarmee passen ambities buiten de sport als Culturele hoofdstad of Klimaatneutrale provincie in het OP28;
- Gemeenten en provincies hebben als overheid een voorbeeldfunctie binnen het OP28 en integreren het Olympisch Plan in het eigen beleid.

Gemeenten

Zowel de VNG als de afzonderlijke gemeenten van de G4 hebben het charter ondertekend en zijn nauw betrokken bij het Olympisch Plan. Dat kan ook niet anders. Het is ondenkbaar dat de Spelen in Nederland worden georganiseerd zonder gemeentelijke inbreng. Zeker in de opbouwfase. Als heel Nederland op Olympisch niveau moet worden gebracht, dan lukt dat alleen als de gemeenten hier actief aan meewerken. De VNG, in nauwe samenwerking met de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), ondersteunt gemeenten om op het gewenste Olympische niveau te komen.

Lokaal sportbeleid schept de voorwaarden om te kunnen sporten en bewegen. Om dit te bevorderen, moeten alle lijnen op lokaal niveau bij elkaar komen. Gemeenten hebben een taak op het gebied van het beheer van accommodaties en het stimuleren van de breedtesport. Ze spelen ook een grote rol bij het binnenhalen en organiseren van (top)sportevenementen. Een ambitieus gemeentelijk sportbeleid dat de eigen gemeente op Olympisch niveau wil brengen, zou alle ambities uit het Olympisch Plan 2028 kunnen bevatten. Elke gemeente in Nederland moet in ieder geval de kans krijgen om de ambities uit OP28, als richtinggevend in haar (sport)beleid op te nemen. Voor de ontwikkeling van een visie op het gemeentelijk sportbeleid voor de middellange termijn tot 2016, is het uitgangspunt niet de organisatie van de Spelen zelf. 2016 is een eerste belangrijk tussenstation; de ontwikkeling van Nederland tot Sportland. Om overal draagvlak te houden om heel Nederland naar Olympisch niveau te brengen, is een goede governancestructuur nodig.

Lokaal sportbeleid vraagt om goede randvoorwaarden waarbinnen dit beleid tot ontwikkeling kan komen. Mede op verzoek van de VNG Commissie Onderwijs, Zorg en Welzijn wil de VNG in de Council Olympische Spelen daarom een proactieve rol op zich nemen. Dat betekent niet alleen als hoofdaannemer werken aan bepaalde ambities, bijvoorbeeld het bevorderen van multifunctionele accommodaties, maar ook aan een agenda die in de Council aan de orde zal komen. Een agenda met inbreng van gemeenten, VSG en eventueel met stakeholders van buiten de Council.

Enkele mogelijke agendapunten:

- Financiering en bevorderen van het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties. Een eerste stap hierbij is het in kaart brengen van financiën en de bezettingsgraad van gemeentelijke accommodaties. Op deze manier moet er in beeld komen wat nodig is om het aantal en het gebruik van accommodaties in Nederland op peil te brengen.
- Nadenken over transparante criteria voor de organisatie van (top)sportevenementen. Dit om concurrentie te voorkomen en tot een eerlijk verdeelsysteem te komen.

Een nadere inventarisatie van mogelijke agendapunten wordt gedaan onder de leden van het Platform Sportbestuurders, de VNG commissies Sport, Cultuur en Onderwijs en Gezondheid en Welzijn, VSG en tijdens bijeenkomsten in het land.

Provincies

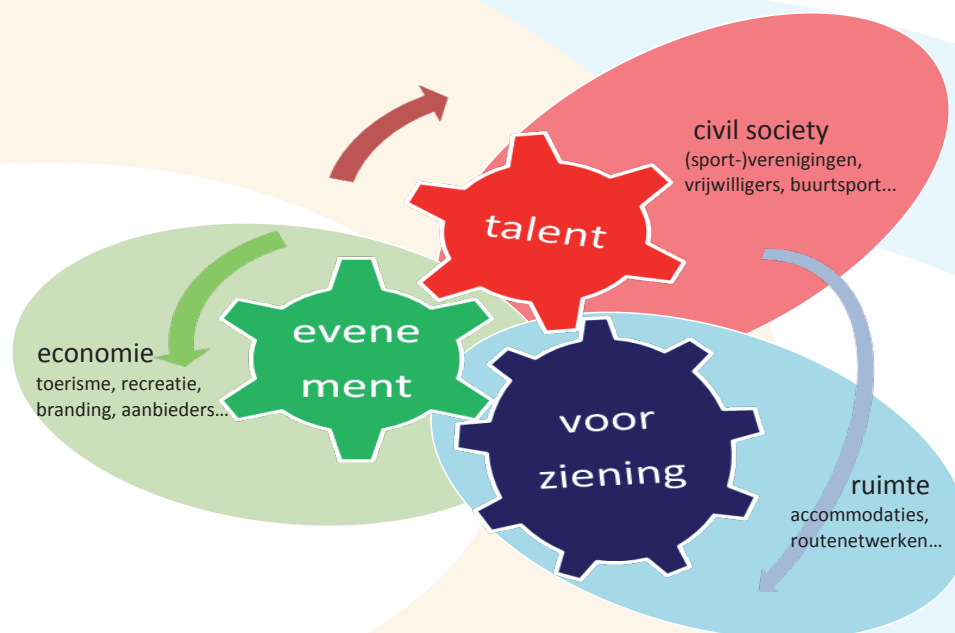
De ondertekening van het charter betekent dat alle provincies het Olympisch Plan onderschrijven, hun eigen Olympische ambities formuleren en een passende bijdrage leveren aan de uitvoering van het plan om Nederland op Olympisch niveau te brengen. Het Olympisch Plan is van het hele land. Twaalf unieke puzzelstukken, met ieder een eigen identiteit en invulling, die samen een Olympische landkaart vormen. De provincieschaal is een goede werkschaal. We willen in elke (cluster van) provincie een compleet aanbod realiseren. De Sportlandkaart¹ en de Olympische Hoofdstructuur² zijn instrumenten om dit te bereiken.

Elke provincie maakt op dit moment Olympisch beleid. Hoewel tempo, toon en keuzes verschillen, is er toch een duidelijke lijn te ontdekken. Er wordt gekozen voor sporten die het meest bij de provincie horen. Historie, participatie en successen zijn doorslaggevende factoren. Binnen de keuzesporten ontwikkelen provincies in meer of mindere mate de beleidstriangel: evenementen, voorzieningen en talentontwikkeling (zie tekening). Hiermee worden ook de economische en ruimtelijke accenten gelegd. De provinciale topsportinstelling krijgt een rol in de talentontwikkeling, terwijl de provinciale sportkoepel vaak een aanjagende rol naar de gemeenten heeft.

Gezamenlijk Olympisch beleid bij provincies werkt stimulerend voor elke provincie. Ook voor die provincies die al enkele jaren werken volgens het Olympisch plan. Als het goed is, past het overgrote deel van de bestaande ontwikkelingen in de kerntaken van de provincies. Daarbij zouden sterke voorbeelden als de kernsportplannen, de kennisbundeling of het voorzieningenbeleid andere provincies kunnen stimuleren. Uitwisseling is de eerste winst en elke provincie wil daaraan meewerken en ziet meerwaarde. Daarnaast geven zowel het zuiden (Zeeland, Noord Brabant en Limburg), het oosten (Overijssel en Gelderland) en het noorden (Friesland, Groningen, Drenthe) aan dat ze onderling samen willen werken. Bijvoorbeeld om een complementair aanbod te realiseren, samen kunnen lobbyen of elkaars specialiteiten te versterken.

Kernsportplan

Onderstaande tekening toont de werking en de effecten van een kernsportplan. Een plan voor evenementen heeft effect op de economie en toerisme; een plan voor talentontwikkeling beïnvloedt participatie in de samenleving en voorzieningen bepalen met accommodaties en routes de openbare ruimte. Het ene rad brengt het andere in beweging. De mate waarin dergelijke plannen doorgevoerd worden, wisselt per provincie en regio.

1 De sportlandkaart is een 'atlas', die inzicht geeft in bestaande, geplande en benodigde sportaccommodaties (OS/ WK- EK-niveau). De sportlandkaart is dynamisch en kan elk jaar worden verbreed en aangepast. De sportlandkaart geldt als goede onderlegger voor Nederland Sportland 2016.

2 De structuur, die nodig is voor de ruimtelijke inpassing van de Olympische Spelen in Nederland

Rollen

Alle ambities, zowel de acht in het Olympisch Plan als de vijf in de kabinetsreactie, verhouden zich met elkaar. Uit elkaar trekken levert vaak meer vragen op dan het antwoorden geeft. Voor een zorgvuldige positiebepaling sluiten wij aan bij de vijf ambities zoals het kabinet die omschreven heeft.

1. Talentvol Nederland:

Nederland kent in 2028 een cultuur van willen presteren en kunnen excelleren op gebieden zoals sport, onderwijs, cultuur, wetenschap, innovatie en ondernemerschap.

- Wij zien zowel voor provincies als gemeenten een rol in talentontwikkeling in de brede zin. Provincies zetten in op onderwijs en talentprogramma's. Gemeenten zetten hiernaast in op de ketenontwikkeling van sportparticipatie en stimuleren de aanloop naar talentprogramma's.

2. Meedoen in Nederland:

In 2028 is sport voor iedereen in Nederland toegankelijk en doen steeds meer mensen door sport mee aan de samenleving.

- Sport brengt Nederland in beweging. Sport is hét bindmiddel in de wijk. Gemeenten zijn dit de laatste jaren, geholpen door maatregelen als de B.S.I., B.O.S. en de combinatiefunctionarissen, aan het ontwikkelen. Provincies spelen soms een ondersteunende rol. In de komende jaren willen gemeenten dit breedtesportbeleid, gesteund door VNG en VSG, graag versterkt doorzetten.

3. Vitaal Nederland:

De Nederlandse bevolking in 2018 is fit en vitaal: een actieve en gezonde leefstijl is onder alle lagen van de bevolking ingeburgerd.

- Meer mensen in beweging. Zowel provincies als gemeenten vinden dit belangrijk. Ondersteund door VSG spelen gemeenten, met sportstimulering, verenigingsondersteuning en lokale sportaccommodaties een belangrijke rol.

4. De kaart van Nederland:

Nederland is in 2028 een duurzaam en aantrekkelijk land voor bezoekers, met een prettig leefklimaat voor inwoners, een goede bereikbaarheid en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.

- De Sportlandkaart en de Olympische Hoofdstructuur passen in deze ambities. De OHS maakt het mogelijk om alle ambitieuze doelen uit het Olympisch Plan waar te maken. De provincies pakken graag deze rol op in directe afstemming met gemeenten.

5. Nederland in beeld:

Nederland staat in 2028 in de wereld bekend als een klein land met grote ambities en resultaten - onder andere als organisator van grote (sport)evenementen -, als betrouwbare handelspartner, als land met een excellent imago en als aantrekkelijke toeristische bestemming.

- Provincies willen zich meer profileren op hun sterke kanten. Hier zetten ze hun kernsporten of andere specifieke kwaliteiten én de bijpassende evenementen in. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met gemeenten. Zij zien evenementen ook als belangrijk instrument in de city marketing.

Afspraken

Dit leidt tot de volgende afspraken en voorstellen:

1) Organisatie

Provincies vervullen een coördinerende rol in de uitvoering van het OP28. Ze zetten in op het plan in de breedste vorm. Provincies doen dit in samenwerking met lokale overheden.

Gemeenten geven op eigen wijze richting en inhoud aan het plan.

Afspraak:

Elke provincie formeert een bestuurlijk orgaan, waarin o.a. de gemeenten, de sport, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties betrokken zijn. Onder elke stuurgroep (provinciale council) functioneert een projectgroep, verantwoordelijk voor de coördinatie. Waar van toepassing participeren VNG en/of VSG in de stuurgroep.

2) Samenwerking

Gemeenten en provincies zoeken samenwerking met andere provincies en gemeenten. Elk thema heeft een eigen optimaal schaalniveau. Iedereen zoekt naar passende en natuurlijke vormen van samenwerking om op het juiste schaalniveau te komen.

Afspraak:

Gemeenten en provincies stemmen hun plannen af en benoemen de afstemming en gezamenlijke doelen. VNG en VSG ondersteunen dit proces actief en zorgen waar nodig voor landelijke doorvertaling.

3) Sportlandkaart

Provincies spelen samen met gemeenten een rol in de ontwikkeling en uitvoering van de Sportlandkaart. Die brengt de sportieve structuur, de lokale en regionale sportidentiteiten in kaart. De Sportlandkaart verankert de populariteit van sport, bevordert samenhang en synergie en is een basis voor afweging en toekennen van aanvragen op het gebied van voorzieningen en evenementen.

Afspraak:

Provincies coördineren samen met NOC*NSF en in samenwerking met gemeenten, VNG en VSG, de doorontwikkeling van de Sportlandkaart, die beschouwd wordt als onderlegger van het Olympisch Plan.

4) Olympische Hoofdstructuur

VROM heeft het voortouw in de ontwikkeling van de Olympische Hoofdstructuur (OHS).

Provincies en gemeente participeren in de begeleidingscommissie. De OHS zal leiden tot integrale gebiedsprogramma's. Provincies pakken in samenwerking met gemeenten de lead in de ontwikkeling en uitvoering van deze programma's. De Olympische Hoofdstructuur is het netwerk van ruimtelijke voorzieningen en ontwikkelingen dat nodig is om het Olympisch Plan te realiseren.

Afspraak:

Provincies (IPO) en gemeenten (VNG) participeren actief in de begeleidingscommissie Olympische Hoofdstructuur en vertalen de uitkomsten naar het provinciale omgevingsbeleid.

5) Profilering

Provincies ontwikkelen samen met gemeenten hun unieke puzzelstukje (regionaal beeldverhaal). OP28 biedt elke provincie en gemeente de kans om zich te profileren op sterke of gewenste kanten. Dit beeld kan verschillende accenten hebben. Gemeenten en provincie kiezen, in onderlinge afstemming, evenementen en projecten die het beeld versterken.

Afspraak:

Provincies en gemeenten beschrijven hun eigen keuzes in het Olympisch Plan. Dit kunnen kernsporten zijn maar ook andere thema's. Gemeenten kiezen daarin hun eigen profiel. Activiteiten voeren we gezamenlijk en in samenhang uit. Bij de noodzakelijke landelijke doorvertaling zij VNG en VSG betrokken.

6) Voorbeeldrol

Provincies en gemeenten vullen hun voorbeeldrol in, door actief te participeren in programma's als 'Goud op de werkvloer'; het in dienst nemen van (ex-)topsporters of JOGG; Jeugd op gezond gewicht methode.

Afspraak:

IPO en VNG beschrijven de mogelijkheden van 'Goud op de werkvloer' voor provincies en gemeenten. Hiermee stimuleren ze gemeenten en provincies om (ex-) topsporters in dienst te nemen.

Focus op Onderwijs en Jeugd

Heel Nederland naar Olympisch niveau brengen; dat is de focus gedurende het hele proces. Maar op korte termijn (2011/ 2012) willen we, in samenwerking met VSG, een focus op sport en onderwijs en sport en jeugd. Onderwijs, en met name de basisschool, speelt een cruciale rol in de realisaties van veel van de Olympische ambities. Wij vinden dat kinderen op de basisschool structureel gestimuleerd moeten worden tot een gezonde leefstijl. Kinderen zouden op de scholen minimaal een half uur per dag moeten bewegen. Dat kan in de gymlessen, maar ook op andere manieren ingevuld worden.

Sport als (preventieve) methode binnen het jeugdbeleid willen we breed inzetten. We kunnen dat koppelen aan onderwijsprogramma's (bv. judolessen in de groepen 3 op de basisschool), binnen de Brede Scholen of andere vindplaatsen.

Afspraak:

In het komende schooljaar wordt er gestart met proeftuinen 'beweegscholen'. Hieruit komt een aantal goede voorbeelden en best cases, die andere scholen kunnen overnemen. Ook in de combinatie 'sport op school' worden best practices onderzocht en de komende twee jaar proeftuinen ontwikkeld. Vanaf 2014 leveren beide programma's methodes en activiteiten op, die scholen kunnen uitvoeren.

Governance

In heel Nederland draagvlak creëren en behouden voor OP28 is een grote uitdaging. OP28 is een ambitieus plan met betrokkenheid vanuit veel sectoren en lagen. De vastgestelde ambities hebben ieder een eigen dynamiek en een ander ideaal schaalniveau. De spelers zijn vaak hetzelfde, maar de rollen liggen anders. Daar komt nog bij dat de Spelen, wanneer ze naar Nederland komen, altijd in een beperkt gebied gehouden worden. Het gaat om één stad en daaromheen een straal van één uur reistijd. De focus zal al snel op de Olympische locaties komen te liggen. Héél Nederland naar Olympisch niveau brengen is invulling geven aan het draagvlak om de Spelen te kunnen organiseren.

Let op, dit is een mogelijke overheidsvariant, met name de sport (bonden, raden, vereniging, organisatoren) heeft een eigen dynamiek en organisatie.

Overigens is er maar één Olympisch Plan. Provinciale, gemeentelijke, sportspecifieke plannen gelden als de bijdrage van genoemde organisatie aan het OP28.

Governancestructuur

Om overall draagvlak te houden en om héél Nederland naar Olympisch niveau te brengen, is een goede governancestructuur noodzakelijk. Wij streven er naar om samen met de andere alliantiepartners in september 2010 een gewenste structuur vast te stellen. Daarbij gaan we ervan uit dat alle initiatieven om het Olympisch Plan tot een succes te maken, een plek kunnen krijgen. Als gezegd vinden wij de provinciale schaal passen om regionale initiatieven bij elkaar te brengen. Met de gemeenten, maar ook met alle andere mogelijke partners in de uitvoering van het OP28.

De invulling zal in elke regio anders (kunnen) zijn. Voor het noorden zal ongetwijfeld een ander effectief model gelden dan voor het westen. Op het landelijk niveau is, ten behoeve van onderlinge afstemming, een werkgroep actief bestaande uit vertegenwoordigers van IPO, VNG, VSG en VWS, ondersteund door het program office. Hieronder noemen wij de drie overheidsniveaus die allen vanuit hun eigen rol, verantwoordelijkheid en positie betrokken zijn bij de uitwerking van het OP28:

Ministeries (uitvoering: Council, program office)

- Coördinatiepunt OP28 op alle ambities
- Eindverantwoordelijk OP28 op alle ambities
- Olympische hoofdstructuur (opdracht + keuzes)
- Maatschappelijke kosten-batenanalyse (opdracht + keuzes)
- Speelstad keuze
- Media-aandacht ambitie (coördinatie en uitvoering)
- Facilitair naar alle ambities
- Nationale evenementenlobby

Provincie

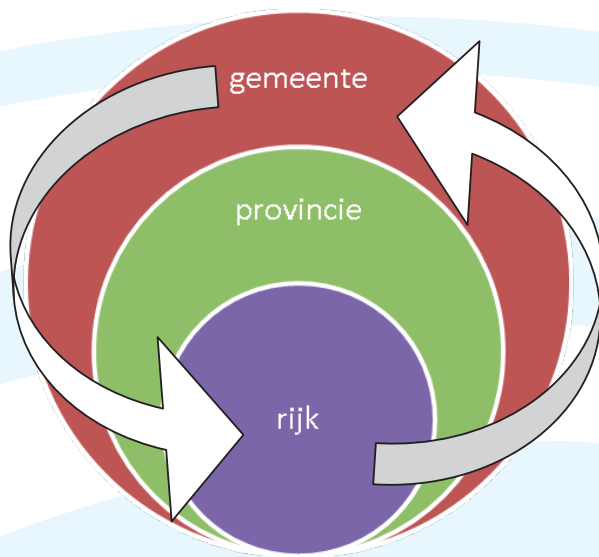
Provinciale coördinatie met vertegenwoordigers overheden, sport, bedrijfsleven, onderwijs (invulling afhankelijk van provincies en gemeenten)

- Uitrol Olympisch Plan, aanjagen en coördineren
- Ontwikkeling Olympische Hoofdstructuur (OHS): ruimtelijke ambitie.
- Coördineren, aanwakkeren en inkleuren regionaal beeldverhaal. Hierin zit de keuze (ondersteuning van) sportevenementen, talentontwikkeling, voorzieningen. (Economische en evenementenambitie)
- Uitvoeren thema's

Gemeenten

Wethouder, sportbestuurders, welzijn, onderwijs, enz. De organisatie per gemeente is afhankelijk van de grootte en ambitie. De G4 is betrokken in de Council.

- Ontwikkelen lokaal breedte- en topsportbeleid.
- Stimuleren van sport en bewegen op lokaal niveau
- Evenementenorganisatie
- Ontwikkelen beweegbuurten (sociaal maatschappelijke ambitie) met de driehoek buurt, onderwijs, sport
- Sport toegankelijk maken (sportstimulering en voorzieningen) voor alle doelgroepen en specifiek inzetten op jeugd en onderwijs (welzijn- en breedtesport ambitie)
- Eigen profiel bepalen in het OP28 (en het provinciale plan)

Bijlage: Olympisch Plan 2028

Charter

In mei 2009 stelde het NOC*NSF met ondersteuning van alle sportbonden het Olympisch Plan 2028 vast. Dit plan kent acht ambities op de gebieden topsport, breedtesport, welzijn, sociaal-maatschappelijk, economie, ruimtelijke ordening, de organisatie van evenementen en media-aandacht. Begin juli 2009 ondersteunde het kabinet met 'Uitblinken op alle niveaus' de uitvoering van OP28. Op 8 juli ondertekenden de maatschappelijke en bestuurlijke organisaties IPO, VNG, G4, FNV en VNO-NCW een charter, waarmee ook zij zich verbinden met het Olympisch Plan. Ivo Opstelten is aangetrokken als voorzitter van de Council, waarin de ondertekenaars van de charter en een aantal deskundigen zitting hebben. De Council moet zorgen voor het maatschappelijk draagvlak van het OP28. Voor de uitvoering van het plan is een Program Office ingericht: Olympisch Vuur. De Club van 2028 vormt als adviesraad het laatste onderdeel van de organisatiestructuur van het Olympisch Vuur.

Olympisch niveau op alle gebieden

Het OP28 is een plan van aanpak op hoofdlijnen, met als eerste doel dat Nederland in 2016 op Olympisch niveau moet zijn gebracht. Nederland moet dan niet alleen Sportland zijn, maar er moet ook voldoende draagvlak zijn bij de bevolking om de Spelen naar Nederland te halen. Daarnaast moet Nederland zich op ruimtelijk-, infrastructureel-, sociaal-maatschappelijk-, welzijns- en economisch gebied verder hebben ontwikkeld. Komen concurrerende landen of steden met voorstellen hoe na de Spelen om te gaan met de zogeheten legacy (nalatenschap), in the Dutch approach wordt dit omgedraaid en de nalatenschap van de Spelen naar voren gehaald. Nederland is (in 2016) een land op Olympisch niveau en zodoende klaar om de Spelen te organiseren, voordat Nederland zich feitelijk kandidaat stelt voor de organisatie.

Sport is hét middel om op voornoemde gebieden ambities voor elkaar te krijgen. Het is goed voor onze gezondheid en kan integratie en sociale cohesie helpen bevorderen. Sport heeft een positief effect op onze economie, laat Nederlanders trots zijn op hun land en is goed voor het imago van Nederland in het buitenland. Maar sport kan deze functies alleen vervullen als de sport hiervoor, letterlijk en figuurlijk, de ruimte krijgt. Het OP28 wordt gezien als katalysator voor de ontwikkeling van een visie op het gemeentelijk sportbeleid. In die visie is het streven in alle gemeenten de sportbeoefening te bevorderen, en waar mogelijk en zinvol de sport verder in te zetten voor het realiseren van doelstellingen op het gebied van gemeentelijk gezondheids-, welzijns- en economisch beleid.

De steden/gemeenten van G4 zijn Olympisch actief en hebben, ieder voor zich, Olympische ambities. De G32 is bezig met het OP28 door onder andere ambities en voorzieningen te inventariseren. De VSG ondersteunt de gemeenten onder andere met hun visiedocument 'Nederland Sportland', dat verschillende ontwikkelingsmodellen voor gemeenten beschrijft. Elke provincie heeft Olympische ambities. Ieder op een eigen manier. Maar er is duidelijk een gemeenschappelijke richting; de provincies voelen zich aangesproken op de ruimtelijke en de economische (evenementen) ambitie. Talentontwikkeling en de aanjaagrol worden vaak door provinciale steunfuncties door heel de provincies ingevuld.

Missie en ambities van het Olympisch Plan

De missie in het OP28 luidt als volgt:

'We gaan met sport in de volle breedte heel Nederland naar Olympisch niveau brengen. Daar hebben we allemaal profijt van, nu en in de toekomst, op sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en welzijnsgebied. Met als mogelijk resultaat Olympische en Paralympische Spelen in 2028 in Nederland.'

Met 'sport in de volle breedte' bedoelt men top- en breedtesport, het actief beoefenen en passief volgens van sport, Olympische en niet Olympische sport en sportevenementen.

De missie is vertaald in acht ambities:

1. Topsportambitie:

- Nederland heeft in 2016 een kansrijk topsportklimaat waarin sporters optimaal kunnen presteren
- Nederland bezet structureel een top 10 positie op de diverse wereldranglijsten.

2. Breedtesportambitie:

- Nederland is in 2016 een samenleving waarin het beoefenen en beleven van sport voor jong en oud een belangrijke kwaliteit is in hun leven
- Minimaal 75% van de Nederlanders, uit alle lagen van de (multiculturele) samenleving, doet in 2016 regelmatig aan sport.

3. Sociaal-maatschappelijke ambitie:

- Nederland heeft in 2016 een sociaal klimaat waarin burgers met plezier samenleven, trots zijn Nederlander te zijn en graag iets willen bijdragen aan de maatschappij.

4. Welzijnsambitie:

- Nederland heeft in 2016 een gezonde bevolking: fitte werknemers, vitale ouderen, en minder mensen (vooral kinderen!) met overgewicht. Voldoende beweging en gezonde voeding zijn de norm.

5. Economische ambitie:

- Nederland heeft in 2016 een sterke, competitieve economie, mede dankzij een grotere arbeidsparticipatie, een toegenomen arbeidsproductiviteit, meer aandacht voor innovatie en een sterk internationaal imago.

6. Ruimtelijke ambitie:

- Nederland heeft in 2028 een goed leefklimaat, voldoende sportaccommodaties en een goede mobiliteit, zodat het organiseren van Olympische en Paralympische Spelen nog beter mogelijk is.

7. Evenementenambitie:

- Nederland staat in 2016 wereldwijd bekend om zijn grote ambitie en talent voor het organiseren van grote sport- en culturele evenementen.

8. Media-aandacht ambitie:

- Door het vergroten en verbreden van de media-aandacht voor sport is in 2016 de sportbeleving in Nederland dusdanig toegenomen dat we een top drie positie bezetten in Europa.
- Mede daardoor groeit het aantal mensen dat regelmatig aan sport doet.

Het kabinetsstandpunt 'Uitblinken op alle niveaus'

Het kabinet heeft in reactie op en geïnspireerd door het OP28 vijf ambities geformuleerd. Ze acht deze het meest waardevol en kansrijk voor de samenleving.

1. Talentvol Nederland:

- Nederland kent in 2028 een cultuur van willen presteren en kunnen excelleren op gebieden zoals sport, onderwijs, cultuur, wetenschap, innovatie en ondernemerschap.

2. Meedoen in Nederland:

- In 2028 is sport voor iedereen in Nederland toegankelijk en doen steeds meer mensen door sport mee aan de samenleving.

3. Vitaal Nederland:

- De Nederlandse bevolking in 2018 is fit en vitaal: een actieve en gezonde leefstijl is onder alle lagen van de bevolking ingeburgerd.

4. De kaart van Nederland:

- Nederland is in 2028 een duurzaam en aantrekkelijk land voor bezoekers, met een prettig leefklimaat voor inwoners, een goede bereikbaarheid en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.

5. Nederland in beeld:

- Nederland staat in 2028 in de wereld bekend als een klein land met grote ambities en resultaten – onder andere als organisator van grote (sport)evenementen, als betrouwbare handelspartner, als land met een excellent vestigingsklimaat en als aantrekkelijke toeristische bestemming.

Ambities in OP28

Topsport

Topsport is een belangrijke inspiratiebron in dit plan. Nederland wil in de top 10 van het Olympisch medailleklassement. Sportbonden spelen een belangrijke rol bij deze ambitie, maar wanneer we ons echt willen onderscheiden moeten alle partijen bijdragen. De provincies willen zich, met name op de gekozen kernsporten, profileren op talentontwikkeling. Dit gebeurt in samenwerking met de regionale organisaties voor Topsport. De toppers uit de eigen omgeving zijn rolmodellen. Ze stimuleren jonge sporters om te investeren in hun sport en worden ingezet in de J.O.G. (Jeugd op gezond gewicht) programma's. Talenten kunnen op elk moment en in elke gemeente opstaan. Goede begeleiding, toegankelijkheid en stimulerend beleid is nodig om potentieel talent niets in de weg te staan. Scholen en sportverenigingen lijken een natuurlijke partner voor gemeenten om een klimaat tot stand te brengen waarin mogelijk wordt gemaakt om te willen, te kunnen en te mogen presteren. Dit laatste zit niet in ons bloed en dus niet in de Nederlandse cultuur. Door scholen en sport via combinatiefunctionarissen dicht bij elkaar te brengen, is een mooie slag gemaakt. Wij vinden dat voldoende bewegen en sporten op alle scholen een onmisbare schakel is in een cultuur om alle ambities van het Olympisch plan te realiseren. Willen presteren is topsporters eigen. Gemeenten en provincies gaan via 'Goud op de werkvloer' er ook voor zorgen dat topsporters tijdens en na hun topsportcarrière blijven scoren.

Breedtesport

Sport voor iedereen dicht bij huis, in de eigen leefomgeving, draagt bij aan een hogere sportdeelname en een hogere participatie in de samenleving. Breedtesport versterken vraagt om een prominente plaats van sport en sportvereniging in de samenleving. Op gebied van duurzaamheid, economische bijdrage, gezondheid, opstap naar werkgelegenheid, maar ook innovatie of grenzen verleggen is nog veel te winnen in en door de breedtesport. Lokaal sportbeleid is gericht op het scheppen van voorwaarden om te kunnen sporten en bewegen. Gemeenten spelen daarom een belangrijke rol in de ontwikkeling en facilitering van de breedtesport. Lokaal sportbeleid vraagt om goede randvoorwaarden waarbinnen dit beleid tot ontwikkeling kan komen. Landelijke impulsen als de B.S.I, de B.O.S. en de combinatiefunctionarissen hebben de breedtesport de laatste jaren al een belangrijke impuls gegeven. Wij willen deze opwaartse lijn doortrekken en inzetten op de structurele versterking van de breedtesport.

Sociaal-maatschappelijk

Het bevorderen van sociale verbanden, binnen of tussen groepen mensen die naast elkaar leven, bevordert de leefbaarheid en sociale veiligheid. Een pedagogisch verantwoord sport- en beweegklimaat draagt hieraan bij. Niet alleen in de sportvereniging, maar ook op scholen en in de buurt. Uitgangspunt is hierbij dat sport voor iedereen in Nederland toegankelijk moet kunnen zijn en steeds meer mensen de mogelijkheid krijgen om door middel van sport mee te doen aan de samenleving. Sportorganisaties en vooral sportverenigingen, zijn hier voor gemeenten belangrijke medespelers. Hun aanwezigheid geeft vaak een positieve impuls aan de leefbaarheid. Sportverenigingen moeten zich wel tot maatschappelijke organisatie en/of openbare voorziening kunnen ontwikkelen.

Welzijn

Sport is vaak meer dan alleen een leuke vorm van vrijetijdsbesteding. Sport biedt veel mogelijkheden om aan de samenleving mee te doen. Daarmee draagt sport bij aan belangrijke maatschappelijke waarden zoals participatie en sociale cohesie. Sport kan bijdragen aan het voorkomen van uitval en het bevorderen van veiligheid. Beweegbuurten, levende buurten of beweegvriendelijke omgeving, een gezonde leefstijl, de beweegnorm en breedtesport hebben een nauwe relatie met het gezondheidsbeleid van gemeenten. Signaleren van uitvallers en het aanbieden van beweegpakketten of -kuren spelen daarin een rol. Sporthulpverlening (beweegkuur, sporten als medicijn) i.s.m. zorginstellingen, sportkoepels en verenigingen evenals GGD-en helpt om blijvend optimaal meedoen te kunnen garanderen. De GGD zou hierin een regisserende rol kunnen hebben. Bedrijfsfitness, ook voor gemeenten, zou geoptimaliseerd kunnen worden. Een actieve leefstijl van ouderen levert gezondheidswinst op en een belangrijke bijdrage aan de participatie in de samenleving. Groepen in de samenleving die een lager inkomen hebben en lager zijn opgeleid, nemen vaak minder deel aan sportactiviteiten. Het bereiken van deze doelgroep is een uitdaging waar gemeenten in het Olympisch Plan voor kunnen komen te staan. Een sportieve, actieve leefstijl is goed voor iedereen waarbij samen sporten en bewegen erg belangrijk is voor het sociaal actief blijven. Ook passieve sportrecreatie is van belang voor het welbevinden. Onmisbaar zijn de miljoenen vrijwilligers in de sport en aanpalende beleidsterreinen, zonder wiens inzet de motor tot stilstand komt.

Economie

Een andere ambitie van het Olympisch Plan 2028 is een sterke economie. Dat betekent immers ook welvaart en werkgelegenheid. De provincies staan garant voor het scheppen van de juiste randvoorwaarden die deze economische ontwikkeling mogelijk maken. Dat geldt zowel voor het ontsluiten en bereikbaar maken van woon, werk- en sportgebieden als voor het stimuleren van de organisatie van sportieve en culturele evenementen. Gemeenten kunnen in samenspraak met de provincie afspraken maken over de rol die provincies kunnen vervullen in deze (bovenlokale) evenementen. Evenementen dragen bij aan citymarketing en regiobranding.

Ruimte

In ons dichtbevolkte land is het zorgen voor de ruimte één van de belangrijkste taken van de provincies. Het doel van de ontwikkeling van de Olympische Hoofdstructuur is om de organisatie van de Olympische Spelen in 2028 te benutten voor een duurzame en aantrekkelijke ruimtelijke ontwikkeling van heel Nederland. Ruimte voor sport moet een plaats krijgen in de structuurvisies die de provincies momenteel maken. Daarbij moeten we recht doen aan de soms grote verschillen tussen de provincies. Ook zullen we grensoverschrijdend moeten denken. Bijvoorbeeld door top- en breedtesportaccommodaties goed te spreiden, zodat iedere Nederlander zijn of haar favoriete sport dicht bij huis kan beoefenen. Regionale samenwerking tussen gemeenten biedt ook hier kansen. Gemeenten kunnen met de ambities in gedachten nog eens naar hun accommodatiebeleid kijken. Ook het Rijk kan daarin een stimulerende rol spelen. Recreatiegebieden - met hun fiets- en wandelpaden – zouden op elkaar aan moeten sluiten, zodat hun weidsheid en variatie Nederlanders uitnodigen tot sporten en bewegen: ze mogen niet stoppen bij de gemeente- en/of provinciegrens. Zelfs landgrenzen mogen hierin geen obstructie vormen. Als we in Nederland grote evenementen willen organiseren, zullen we hard moeten werken aan onze mobiliteit en bereikbaarheid. Dat zorgt niet alleen voor een betere infrastructuur, maar ook voor een betere leefomgeving. Daar worden alle gemeenten en provincies beter van.

Evenementen

Evenementen dragen bij aan het beeld of de branding van de gemeente, de regio of de provincie. Zij kunnen een positief effect hebben op de lokale economie en zijn er mogelijkheden om in het verlengende van het evenement,

maatschappelijke spin-offs te creëren. In samenspraak met buurgemeenten en provincie kan gezien worden welke evenementen beter gepositioneerd kunnen worden en of samenwerking mogelijk. Voor evenementen met een bovenregionale/provinciale uitstraling moet een goede ondersteuningsstructuur aanwezig zijn op organisatorisch, marketing en veiligheidsgebied. Ondersteuning en samenwerking is ook noodzakelijk om de financiële kosten van de evenementen te kunnen dekken.

Media-aandacht

Media-aandacht is van groot belang om Nederlanders bewuster te maken van de kracht en waarde van het Olympisch Plan. Het stimuleert hen om er deelgenoot van te worden (actieve participatie). Het vergroten en verspreiden van de kennis over terreinen waarop en de condities waaronder de maatschappelijke betekenis van de sport het grootst is, is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Daar waar sportverenigingen vaste ankerplaatsen zijn geworden in wijk, gemeente of regio, vormen de actieve groep sporters rolmodellen in de samenleving. Voor het draagvlak voor het binnenhalen van de Olympische Spelen en sportparticipatie is het van belang dat iedereen kan meepraten over de invulling van de ambities van het Olympisch Plan. Bijvoorbeeld door een OP28 inspiratieprogramma in de krachtwijken, samen en met de lokale wijkpartners/actoren (moskee, koffiehuis, zelforganisatie en bijvoorbeeld kapsalon). Maar ook door het ontwikkelen van een heldere (en op de nieuwe- Nederlander afgestemde) pr en marketing & communicatie strategie. Daarnaast spelen media en de mogelijkheden van broadcasting een belangrijke rol bij het binnenhalen van grote evenementen. Hiervoor zullen er centraal faciliteiten als een broadcasting fonds moeten worden gerealiseerd.

VNG - POSTBUS 30435, 2500 GK DEN HAAG
TEL 070 373 8393, FAX 070 363 5682
WWW.VNG.NL

IPO - POSTBUS 16107, 2500 BC DEN HAAG
TEL 070 888 1212, FAX 070 888 1280
WWW.IPO.NL